

بررسی تأثیر استقلال کمیته حسابرسی بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود با تأکید بر اثر تعدیلی کیفیت حاکمیت شرکتی

محمد خطیری^۱، محسن ترابیان^۲، افروزه سنجری پیرایواتلو^۳

^۱ هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

^۲ هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

^۳ کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تاکستان

چکیده

با افزایش استقلال اعضای کمیته حسابرسی، حسابرسان آگاهی بیشتری از محیط کنترلی و فعالیت صاحب کار به دست آورده و در نتیجه بررسی‌های خود را با دقت بیشتری انجام داده‌اند. این موضوع منجر می‌شود تا کیفیت گزارشگری مالی صاحب کار افزایش پیدا کرده و در نتیجه محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها افزایش پیدا کند. همچنین، کیفیت حاکمیت شرکتی نیز می‌تواند به عنوان سازوکار نظارتی نقش ایفا کرده و بر رابطه بین استقلال اعضای کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها تأثیر بگذارد؛ بنابراین، هدف این پژوهش، بررسی تأثیر استقلال کمیته حسابرسی بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود با تأکید بر اثر تعدیلی کیفیت حاکمیت شرکتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. این تحقیق بر حسب هدف از نوع کاربردی، بر حسب بعد زمانی از نوع طولی، بر حسب نحوه گردآوری داده‌ها از نوع آرشویی یا پس‌رویدادی، بر حسب ماهیت داده‌ها از نوع کمی و بر حسب منطق استدلالی قیاسی-استقرایی است. دوره زمانی پژوهش، ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ می‌باشد. برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از رگرسیون خطی با داده‌های ترکیبی استفاده گردیده است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که بین استقلال اعضای کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و همچنین کیفیت حاکمیت شرکتی این رابطه را تشدید کرده است.

واژگان کلیدی: استقلال، بازده سهام، حاکمیت شرکتی، کمیته حسابرسی، محتوای اطلاعاتی.

مقدمه

همواره به کمیته حسابرسی به عنوان نهادی مهم نگریده می‌شود که به هیئت مدیره در بهبود شفافیت و دقت گزارشگری مالی یاری می‌رساند (۲). همچنین کمیته حسابرسی می‌تواند یک نقش مستقیم در کنترل و نظارت بر مدیریت سود داشته باشد (۷) و وظیفه کمیته حسابرسی، نظارت بر عملکرد مالی و گزارشگری مالی شرکت می‌باشد. این وظایف کمیته حسابرسی می‌تواند منجر به کاهش هزینه‌های نمایندگی و برطرف نمودن مسائلی که از عدم تقارن اطلاعاتی ناشی می‌شود، گردد (۳) از دیدگاه تئوری نمایندگی، مدیران مستقل می‌توانند به عنوان داور بی‌طرف در اختلاف‌های میان مدیریت و افراد برون سازمانی نقش آفرینی کنند (۹). انتظار می‌رود که نسبت بالای مدیران غیر موظف کمیته حسابرسی، استقلال کمیته حسابرسی را افزایش داده و توانایی کمیته برای برطرف کردن مسائل نمایندگی را بهبود بخشد (۱۲) کمیته حسابرسی مستقل، اثر بخشی بیشتری در نظارت بر مدیران دارند. از آن جهت که احتمال کمتری وجود دارد، اعضای مستقل کمیته حسابرسی تحت تأثیر مدیریت قرار گیرند (۱)

به منظور یک کنترل و نظارت اثر بخش بر فعالیت‌های مدیریت عالی، کمیته حسابرسی باید تعداد اعضای کافی برای انجام صحیح مسئولیت‌های خود را در اختیار داشته باشد (۵) یک کمیته حسابرسی با تعداد اندک اعضا، از دانش و مهارت‌های متنوعی محروم می‌ماند که این موضوع می‌تواند منجر به ناکارآمدی کمیته حسابرسی گردد. کمیته حسابرسی بزرگتر، می‌تواند قدرت کمیته را در داخل شرکت افزایش دهد (۷) منابع بیشتری را جذب کند (۱۱)، افراد باهوش و استعدادها را به کارگیرد (۶) هزینه تامین مالی از طریق بدهی را کاهش دهد (۴) و در نهایت عملکرد شرکت را بهبود بخشد (۹) هدف اول ما در این مقاله بررسی تأثیر بین استقلال کمیته حسابرسی با محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها و هدف دوم بررسی اثر تعدیلی کیفیت حاکمیت شرکتی بر تأثیر بین استقلال کمیته حسابرسی با محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها است.

مبانی نظری**تئوری نمایندگی و نظام راهبری**

مهمترین نظریه‌ای که به برقراری نظام راهبری در بازارهای مالی تأکید دارد، تئوری نمایندگی جنسن و مک لینگ (1976) است. بر اساس این تئوری رابطه نمایندگی قرارداد فی مابین سهامداران و مدیریت نهاد مالی است بر اساس تئوری نمایندگی هیئت رئیسه، مدیریت سهامداران را برای کنترل مدیریت بنگاه نادیده می‌گیرند؛ بنابراین هیئت رئیسه به صورت مستقیم نسبت به کنترل مناسب شرکت عکس العمل نشان می‌دهند.

تئوری نمایندگی و ساختار مالکیت

تئوری نمایندگی بر اهمیت ساختار مالکیت در توسعه نظام راهبری تأکید دارد. ساختار مالکیت از سه جنبه قابل بررسی است: مالکیت مدیرانه، مالکیت بلوکی، مالکیت نهادی. اگر هیئت رئیسه نهاد مالی، مالک سهام باشند، آنگاه آنها همانند مالکین به طور مستقیم به مدیران دستور میدهند و آنها را کنترل میکنند؛ بنابراین مسائل کمتری در مقایسه با موقعیتی که اعضای هیئت رئیسه مالک نیستند ولی مدیریت شرکت را نظارت میکنند، وجود خواهد داشت. در مالکیت بلوکی اگر فرد میزان قابل توجهی سهام در یک شرکت خاص داشته باشد، آنگاه از عملکرد شرکت نسبت به سهامدارانی که مالک تعداد کمی سهام هستند بیشتر نفع می‌برد.

ساختار مالکیت

ترکیب سهامداری یا ساختار مالکیت از موضوعات مهم حاکمیت شرکتی به شمار می‌رود که انگیزه مدیران را تحت تأثیر قرار می‌دهد و بدین ترتیب می‌تواند در کارایی هر شرکتی تأثیر قابل توجهی داشته باشد. در گذشته، اقتصاددانان فرض می‌کردند

که تمامی گروه های مربوط به یک شرکت سهامی برای یک هدف مشترک فعالیت می کنند اما در طول 3 دهه اخیر، موارد بسیاری از تضاد منافع بین گروه ها و چگونگی مواجهه شرکت ها با این گونه تضادها توسط اقتصاددانان مطرح شده است. این موارد به طور کلی، تحت عنوان "تئوری نمایندگی" بیان می شود (۱۳).

سوالات پژوهش

سوال اول پژوهش: آیا استقلال کمیته حسابرسی تأثیر معناداری بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت ها دارد؟
سوال دوم پژوهش: آیا کیفیت حاکمیت شرکتی، تأثیر بین استقلال کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت ها را تعدیل می کند؟

فرضیه های پژوهش

فرضیه اول پژوهش: استقلال کمیته حسابرسی تأثیر مثبت و معناداری بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت ها دارد.
فرضیه دوم پژوهش: کیفیت حاکمیت شرکتی، تأثیر مثبت بین استقلال کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت ها را تعدیل می کند.

سرمایه گذاران مدیریتی

کریزنر توجه تمامی افراد بشر را به چیزی معطوف میداند که برای آنها منافع دارد. وی کارآفرین را به معنای واقعی کلمه، فردی میشناسد که نقش او برخاسته از آگاهی به فرصتهایی است که به آنها قبلاً توجه نمیشده است. سلدن (1980) نقطه نظرهای کریزنر را تحت عنوان نظریه کارآفرینی مطرح میکند که محور اصلی آن، مدیر مالک یا کارآفرین در نظریه های کلاسیک مدیریت (مبتنی بر نظریه انسان اقتصادی) است. طبق این نظریه، کارآفرین کسی است که به فرصتها آگاهی پیدا میکند و بصیرت کشف و سرمایه گذاری روی آنها را دارد.

کمیته حسابرسی

از دیدگاه تئوری نمایندگی، کمیته حسابرسی مهمترین نقش را در کاهش مشکلات نمایندگی بازی می کند (۲۸). پراکنده بودن سهامداران و عدم کنترل و نظارت مستقیم بر مدیران ممکن است به عملکرد شرکت ضرر رساند. علاوه بر این، مدیران نسبت به سهامداران دارای اطلاعات بیشتری در ارتباط با شرکت هستند و این عدم تقارن اطلاعات هزینه سهامداران محسوب میشود، زیرا آنها نمی توانند آگاهانه در مورد عملکرد شرکت تصمیم گیری کنند. بنابراین، مجموعه از مکانیزم های حاکمیت شرکتی از جمله کمیته حسابرسی میتواند در کاهش مشکلات نمایندگی و افزایش عملکرد شرکت مؤثر واقع شود (۳۶).
کمیته حسابرسی به عنوان کمیته فرعی هیئت مدیره شناخته می شود که از طرفی مسئول ایجاد استراتژیهای مناسب برای بهبود سلامت مالی شرکت است (۱۸) و از سوی دیگر وظیفه دارد تا درباره فعالیت های خود به هیئت مدیره پاسخگو باشد (۲۲). بنابراین، اگر کمیته حسابرسی تصویر مطلوبی از صورتهای مالی در برابر اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل ارائه دهد، جایگاه بهتری برای اتخاذ استراتژیهای مؤثر در جهت افزایش عملکرد شرکت خواهد داشت (۳۹). کمیته حسابرسی میتواند از طریق فرآیندهای نظارتی گوناگون به بررسی عملکرد مدیران می پردازد. به طور مثال، این کمیته قادر است با بررسی خط مشی های حسابداری شرکت و توافق با مدیریت ارشد در این زمینه، وی را متقاعد کند تا صورتهای مالی را مطابق با استانداردهای پذیرفته شده افشا نماید (۱۵). همچنین کمیته حسابرسی نمی تواند مدیریت ارشد واحد اقتصادی را کنترل کند و به عنوان بازدارنده مدیریت از زیرپاگذاری کنترل های داخلی، از جمله ممانعت از تقلب مدیریت، نقش مؤثری ایفا کند (۱۰). علاوه بر این نقش کمیته حسابرسی در مدیریت ریسک نیز از اهمیت بالایی برخوردار است (۲۹).

تخصص مالی کمیته حسابرسی

هیئت نظارتی عام (۱۹۹۳) بیان می‌کند که اثربخشی کمیته حسابرسی، در ابتدا از تخصص اعضای کمیته حسابرسی در حوزه‌های حسابداری، گزارشگری مالی و کنترل‌های داخلی و حسابرسی تأثیر می‌پذیرد. اعضای کمیته حسابرسی ممکن است دارای سوابق گوناگونی باشند که در ارتباط با تجربه و دانش فنی لازم برای نظارت موثر حسابداری و حسابرسی نباشد (۱۶). کمیته حسابرسی آشنا به دانش مالی، می‌تواند درک بهتری از قضاوت‌های حسابرس و اختلاف نظرهای بین حسابرس و مدیریت داشته است (۱۷).

پژوهشهای داخلی

لاری دشت بیاض و اورادی (۱۳۹۶) به بررسی رابطه بین دوره تصدی و دانش مالی مدیرعامل با حق الزحمه حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۲۹ شرکت است و دوره مطالعه، سالهای ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۴ را در بر می‌گیرد. آنها به این نتیجه رسیدند که بین دوره تصدی مدیرعامل و حق الزحمه حسابرسی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. به بیان دیگر، هرچه تعداد سالهای حضور مدیرعامل در شرکت افزایش یابد، حق الزحمه حسابرسی بیشتر میشود. همچنین آنها به این نتیجه رسیدند که بین دانش مالی مدیرعامل و حق الزحمه حسابرسی رابطه منفی و معناداری برقرار است. این نتیجه نشان می‌دهد شرکت‌هایی که مدیرعامل آنها از دانش مالی برخوردارند، نسبت به سایر شرکتها حق الزحمه حسابرسی کمتری پرداخت می‌کنند.

صالحی و همکاران (۱۳۹۵) تأثیر وجود کمیته حسابرسی و ویژگیهای آن بر تأخیر گزارش حسابرسی می‌پزدازد. این ویژگیها شامل تخصص مالی، تجربه، جنسیت، اندازه و استقلال کمیته حسابرسی است. نتایج پژوهش بیانگر آن است که بین تخصص مالی و تجربه کمیته حسابرسی با تأخیر گزارش حسابرسی، رابطه معنادار منفی وجود دارد. در حالی که رابطه دیگر ویژگی های کمیته حسابرسی معنادار نیست.

پژوهشهای خارجی

آپوکامی و تاشاکور (۲۰۱۷) به بررسی تأثیر ویژگی های کمیته حسابرسی بر سطح افشای مسئولیت اجتماعی شرکتها ۳۰۰ شرکت پذیرفته شده در بورس استرالیا پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که اندازه، استقلال، تعداد جلسات و تنوع جنسیتی کمیته حسابرسی تأثیر مثبت بر سطح افشای مسئولیت اجتماعی شرکت دارد؛ اما شواهدی مبنی بر اینکه دوگانگی وظیفه مدیر عامل و تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی بر سطح افشای مسئولیت اجتماعی شرکت تأثیر دارد به دست نیامد.

داکسی و گوپوت (۲۰۱۷) در تحقیقی با عنوان «ساختارهای پیچیده مالکیت، حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت: شواهدی در کشور فرانسه» به بررسی تأثیر ساختارهای پیچیده مالکیت و عملکرد شرکتها پرداختند. منظور آنها از ساختارهای پیچیده مالکیت، وجود سهامداران ردیف دوم در کشور فرانسه می‌باشد. نمونه آنها متشکل از ۲۱۱۸ مشاهده در دوره زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹ بود. آنها از متغیرهای اندازه شرکتها، اهرم مالی، دارایی‌های نامشهود و رشد فروش به عنوان متغیرهای کنترلی استفاده کرده اند. نتایج تحقیق آنها نشان می‌دهد که سهامداران ردیف دوم میتوانند نقش مهمی را در بهبود حاکمیت شرکتها و در نتیجه بهبود عملکرد شرکتها ایفا کنند. همچنین آنها به این نتیجه رسیدند که یکسان بودن نوع سهامداران، هزینه های نمایندگی را کاهش می‌دهد.

بنسال و شارما (۲۰۱۶) بیان می‌کنند که بین استقلال هیئت مدیره و عملکرد شرکت رابطه منفی و معنادار و بین دوگانگی مدیرعامل و اندازه هیئت مدیره با عملکرد شرکت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

نجیا و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان "ساختار هیئت مدیره و آگاهی بخشی افشای ریسک: شواهدی از بازارهای نوظهور خاورمیانه و شمال آفریقا" به بررسی تأثیر ویژگی‌های هیئت مدیره و افشای ریسک آنها پرداختند. داده‌های پژوهش آنها مستخرج از اطلاعات ۳۲۰ شرکت (۷۸۹ مشاهده) پذیرفته شده در ۹ بازار نوظهور در خاورمیانه و آسیا بوده طی بازه زمانی

2007 تا 2009 بود. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که مزایای هیئت مدیره و اندازه هیئت مدیره، آگاهی بخشی افشای ریسک را تحت تأثیر قرار داده و سرمایه‌گذاران را قادر به پیش‌بینی بهتر رشد آتی سود شرکت می‌کند. هانن و احمد (2015) به بررسی تأثیر ویژگی‌های هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر هزینه سرمایه 300 شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ایالات متحده پرداختند. نتایج پژوهش آنها نشان داد که اندازه کمیته حسابرسی و دوگانگی وظیفه مدیرعامل، ارتباط مثبتی با هزینه سرمایه شرکت‌ها دارد؛ اما ارتباط معناداری داری بین سایر ویژگی‌های هیئت مدیره و هزینه سرمایه شرکت‌ها وجود ندارد.

کندی و همکاران (2015) به بررسی اثربخشی هیئت مدیره و عملکرد شرکت در کانادا پرداختند. نتایج پژوهش آنها حاکی از آن است که بین اثربخشی هیئت مدیره و عملکرد شرکت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

زاینی و همکاران (2015)، به بررسی اثرات اندازه شرکت بر رابطه افشاء و هزینه سرمایه شرکت‌های مالزیایی پرداختند. نتایج حاصل از پژوهش آنها نشان داد رابطه منفی و معناداری بین افشاء و هزینه سرمایه شرکت‌های بزرگ وجود دارد و شرکت‌های بزرگ در مقایسه با شرکت‌های کوچک از مزایای بیشتری در خصوص سیاست‌های افشای خود بهره‌مند می‌گردند.

یوانتو و همکاران (2015) به بررسی ویژگی‌های کمیته حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی پرداختند. نتایج آنها نشان داد که تخصص مالی کمیته حسابرسی منجر به افزایش کیفیت گزارشگری مالی می‌شود.

سولتانا و همکاران (2014) به این نتیجه رسیدند که ارتباط منفی و معناداری بین تخصص مالی کمیته حسابرسی و تاخیر گزارش حسابرسی وجود دارد. به بیان دیگر تخصص مالی کمیته حسابرسی موجب کوتاه‌تر شدن تاخیر گزارش حسابرسی می‌شود.

روش پژوهش

- هدف: هدف این پژوهش کاربردی می‌باشد و در پی حل یک مشکل خاص است، یعنی نتایج این پژوهش می‌تواند برای گروه‌های مختلفی همچون سرمایه‌گذاران در بازارهای مالی، مسئولان بورس اوراق بهادار، مدیران پرتفوی، کارگزاران، تحلیلگران مالی و پژوهشگران بازار سرمایه به منظور فراهم نمودن فضای شفاف اطلاعاتی، بهینه‌سازی طراحی سبد سهام، کمک به تصمیم‌گیری‌های بهینه سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار و فراهم نمودن افق‌های جدید مطالعاتی جهت تجزیه و تحلیل مطلوب‌تر دیگر متغیرهای مالی، مصداق عملی داشته باشد.
- نوع داده‌ها: نوع داده‌های پژوهش حاضر کمی می‌باشد و اطلاعات آن از صورتهای مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شده‌اند، جمع‌آوری می‌گردد و در فایل اکسل قرار داده می‌شود.
- نوع استدلال: یک تحقیق استقرایی است؛ لذا درصدد طراحی یک مدل کلی بر اساس مشاهدات تجربی و جمع‌آوری داده‌های کمی است؛ یعنی به دنبال نتیجه‌گیری کلی از یک جز پژوهش حاضر هستیم. به این ترتیب، با توجه به استفاده از نمونه جهت اجرای روشها و آزمونهای تحقیق و تعمیم نتایج حاصله به کل جامعه، این پژوهش از لحاظ نوع استدلال و نتیجه‌گیری، در زمره تحقیقات قیاسی - استقرایی قرار می‌گیرد.
- روش و ماهیت پژوهش: تحلیلی و از نوع شبه تجربی است که به بررسی همبستگی بین متغیرها می‌پردازد به طوری که در آن از روش تحقیق همبستگی و تحلیل رگرسیون استفاده می‌شود و با استفاده از داده‌های مستخرج از صورتهای مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به تحلیل رابطه همبستگی می‌پردازد.
- زمان اجرا: یک پژوهش پس‌رویدادی است. در پژوهش پس‌رویدادی پژوهشگر به دنبال کشف و بررسی روابط بین عوامل و شرایط خاص که قبلاً وجود داشته یا رخ داده با استفاده از مطالعه نتایج حاصل از آنها است؛ بنابراین، متغیرهای وابسته و مستقل هر دو در گذشته رخ داده‌اند و بر همین مبنا این نوع پژوهش را پس‌رویدادی مینامند؛ به عبارت دیگر، یعنی پس از آنکه واقعه‌های روی داد، تحقیق درباره آن شروع می‌شود. در اینجا پژوهشگر در متغیرها دخل و تصرفی نداشته، اساساً حضور ندارد و آنها را نمی‌شناسد، بلکه تحقیق علی را انجام می‌دهد تا این متغیرها و عواملی را که باعث بروز واقعه شده است؛ شناسایی

کند. در این پژوهش نیز داده‌های سالهای قبل از انجام این پژوهش (1396-1391) با توجه به تورم و رکود سالهای اخیر برای بررسی انتخاب شده است.

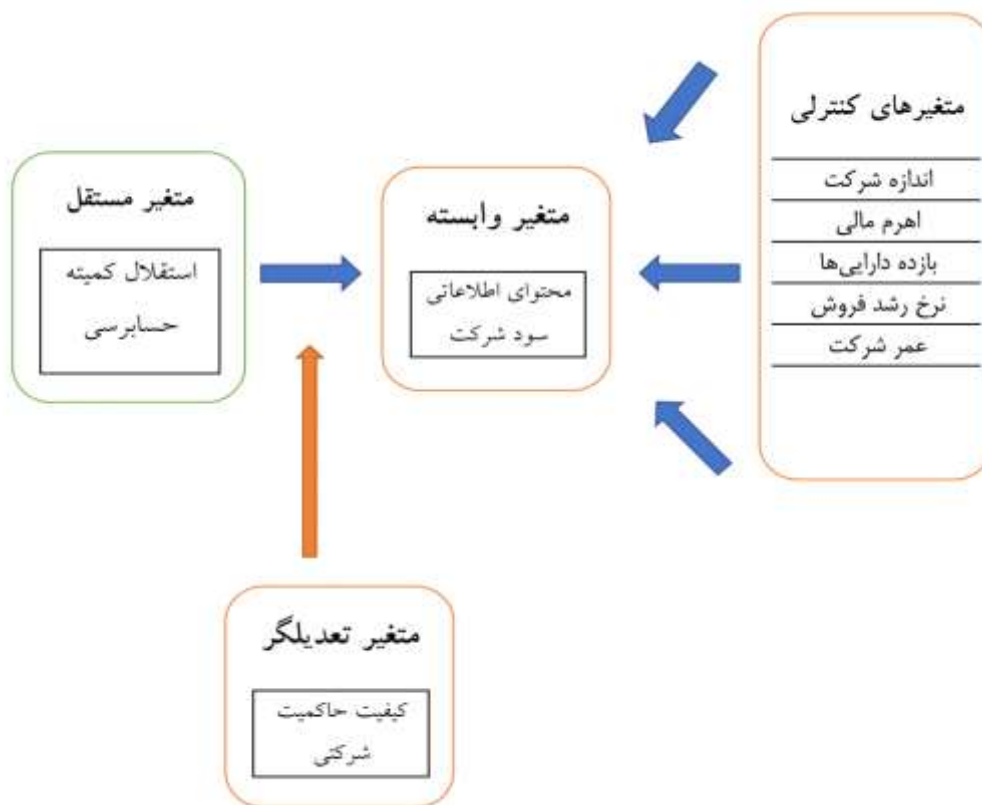
فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اول پژوهش: استقلال کمیته حسابرسی تأثیر معناداری بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها دارد.
فرضیه دوم پژوهش: کیفیت حاکمیت شرکتی، رابطه بین استقلال کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها را تعدیل می‌کند.

الگوهای پژوهش

الگوی مفهومی پژوهش

الگوی مفهومی پژوهش حاضر به شرح زیر می‌باشد:

شکل ۱. الگوی رگرسیونی پژوهش

تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش

بررسی پیش فرض‌های مدل‌های رگرسیونی پژوهش

پس از بررسی توزیع نرمال متغیرهای پژوهش، جهت استفاده از هر مدل رگرسیون باید فرض‌های خاصی برقرار باشد که در صورت نقض هر یک از آنها، خواص مطلوب برآوردهای پارامترهای رگرسیون یا آزمون فرضیه‌های پژوهش با مشکل مواجه می‌شود. پیش فرض‌های یاد شده عبارتند از:

- بررسی پایایی متغیرهای پژوهش

- همسانی واریانس
 - عدم وجود همخطی بین متغیرهای مستقل پژوهش
 - معنادار بودن مدل رگرسیون
 - عدم خودهمبستگی متغیرهای پژوهش
- در پژوهش حاضر با آزمون های آماری مناسب زیر برقراری پیش فرض های فوق بررسی گردیده است:
- آزمون لوین، لین و چو (LLCH)
 - آزمون مختص ناهمسانی واریانس (وایت)
 - عامل تورم واریانس (VIF)، تلرانس.
 - آزمون F فیشر
 - آزمون دوربین-واتسون D.W مقادیر بین 5/1 تا 5/2 حاکی از عدم وجود خودهمبستگی است (بررسی پایایی ایستایی) متغیرهای پژوهش
- قبل از برآورد مدل، ابتدا باید پایایی متغیرهای پژوهش را مورد بررسی قرار داد. پایایی بدین معنی است که میانگین و واریانس متغیرها در طول زمان و کوواریانس متغیرها بین سالهای مختلف ثابت بوده است. آزمون های پایایی از جمله مهمترین آزمون ها برای برآورد یک رگرسیون با ضرایب قابل اعتماد است. در تعیین پایایی داده های پانلی، آزمون های متفاوتی وجود دارد. در این پژوهش برای بررسی پایایی متغیرها از آزمون لوین، لین و چو (LLCH) استفاده شده است. در جدول نتایج به دست آمده از آزمون پایایی لوین، لین و چوارانه شده است.

جدول ۱. نتایج آزمون پایایی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد متغیر	آماره لوین، لین و چو LLCH (Statistic)	احتمال آماره لوین، لین و چو LLCH (Prob)
بازده غیر عادی سهام (نماینده محتوای اطلاعاتی)		3289/24-	0000/0
استقلال کمیته حسابرسی		7659/47-	0000/0
کیفیت حاکمیت شرکتی		8257/5-	0000/0
اندازه شرکت	SIZE	2561/21-	0000/0
اهرم مالی	LEV	8659/17-	0000/0
بازده دارایی ها	ROA	7185/35-	0000/0
نرخ رشد فروش	S_GROWTH	4807/21-	0000/0
عمر شرکت	AGE	8329/85-	0000/0

در آزمون بررسی پایایی فرض صفر پایا بودن متغیر و فرض یک ناپایا بودن آن است. با توجه به جدول فوق نتایج آزمون حاکی از آن است که کلیه متغیرهای پژوهش در سطح معنی داری 05/0 در طی قلمرو زمانی پژوهش در سطح پایا بوده اند؛ بنابراین نتایج حاصل از روش آماری مدل های رگرسیونی پژوهش قابل اعتماد است.

آزمون ناهمسانی واریانس

از دیگر پیش فرض های مدل رگرسیون خطی این بود که جملات پسماند رگرسیون دارای واریانس همسان باشند. از میان روش های متعدد برای کشف ناهمسانی واریانس، در این پژوهش از آزمون براش-پادگان و گادفری استفاده شد که نتایج آن به شرح جدول زیر می باشد:

جدول ۲. نتایج آزمون ناهمسانی واریانس

شماره مدل	آماره آزمون	احتمال (Prob)	نتیجه آزمون
مدل (1)	9770/269	0011/0	ناهمسانی واریانس وجود دارد
مدل (2)	6240/271	0000/0	ناهمسانی واریانس وجود دارد

در آزمون ناهمسانی واریانس فرض صفر، همسانی واریانس و فرض یک، ناهمسانی واریانس است. نتایج به دست آمده در جدول ۲ نشان می‌دهد که با توجه به سطح معنی داری در آزمون مذکور که کمتر تر از سطح خطای 05/0 است لذا آزمون مذکور برای مدل رگرسیون خطی حاکی از ناهمسانی واریانس است و ملاحظه گردید که بین جملات اخلاص مشکل ناهمسانی واریانس وجود دارد؛ بنابراین برای رفع این مشکل، مدل رگرسیون باید به روش حداقل مربعات تعمیم یافته برآورده گردد.

آزمون همخطی

یکی از فرض‌های اولیه در تخمین مدل‌های رگرسیون چند متغیره عدم وجود همبستگی خطی بین متغیرهای توضیحی است. همبستگی خطی بین متغیرهای توضیحی، همخطی نام دارد (۴۰) طبیعی است که همواره بین متغیرهای توضیحی، مقداری همبستگی بین صفر تا یک وجود داشته باشد؛ اما چنانچه بین متغیرهای توضیحی همبستگی شدیدی وجود داشته باشد، نتایج مدل رگرسیون با خلل همراه خواهد شد و مشکلاتی در تخمین پارامترها ایجاد می‌شود. همخطی بین متغیرهای توضیحی در مدل‌های چند متغیره موجب می‌شود که ضرایب متغیرهای توضیحی بی‌معنی شوند. در حالت وجود همخطی علی‌رغم عدم معنی داری ضرایب، R^2 مدل بزرگ خواهد شد و این نتایج متناقض دارای تورش و عدم کارایی خواهد بود (۲۶). در این پژوهش برای بررسی وجود وابستگی خطی بین متغیرهای مستقل در پژوهش حاضر از عامل تورم واریانس (VIF) استفاده شد. جدول نتایج بررسی همخطی بین متغیرهای مستقل پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۳. بررسی همخطی میان متغیرهای مستقل پژوهش

مدل آزمون فرضیه‌های پژوهش		آماره همخطی
نام متغیر	نماد متغیر	VIF
بازده غیر عادی سهام (نماینده محتوای اطلاعاتی)		متغیر وابسته
استقلال کمیته حسابرسی		0661/1
کیفیت حاکمیت شرکتی		0107/1
اندازه شرکت	SIZE	0932/1
اهرم مالی	LEV	7088/1
بازده دارایی‌ها	ROA	9182/1
نرخ رشد فروش	S_GROWTH	1648/1
عمر شرکت	AGE	0444/1

با توجه به نتایج به دست آمده در جدول 4-4 مشاهده می‌شود که آماره VIF کمی از یک بالاتر است که همخطی ضعیفی را بین متغیرهای مستقل پژوهش نشان می‌دهد. از طرفی این مقدار بین بازه بهینه پیش فرض که کمینه آن 1 و بیشینه آن کوچکتر از 5 بوده قرار دارد که در حالت کلی عدم همخطی بین متغیرهای مستقل پژوهش را نشان می‌دهد.

آزمون انتخاب الگو (F لیمر و هاسمن)

در آزمون F لیمر فرض صفر، استفاده از الگوی مربوط به داده های ترکیبی و در فرض یک، استفاده از الگوی مربوط به داده های پانل است. در صورتی که الگوی پانل تأیید شود برای تشخیص اثر ثابت یا تصادفی از آزمون هاسمن استفاده می شود. فرض صفر آن الگوی تصادفی و فرض یک الگوی ثابت است.

در این پژوهش برای آنکه بتوان مشخص نمود که استفاده از روش داده های پانل در برآورد مدل موردنظر کارآمد خواهد بود یا خیر، از آزمون F لیمر و در صورت استفاده از روش داده های پانل، به منظور اینکه مشخص گردد کدام روش (اثرات ثابت و یا اثرات تصادفی) جهت برآورد مناسبتر است از آزمون و هاسمن استفاده می شود. نتایج این آزمون ها در جدول 4 ارائه شده است.

جدول ۴. آزمون انتخاب الگو

مدل	نام آزمون	مقدار آماره	سطح احتمال	نتیجه آزمون
مدل (1)	F لیمر	2685/3	0000/0	داده های تابلویی
	هاسمن	6263/25	0003/0	اثرات ثابت
مدل (2)	F لیمر	2473/3	0000/0	داده های تابلویی
	هاسمن	6917/26	0008/0	اثرات ثابت

از آنجائی که سطح احتمال به دست آمده برای آزمون F لیمر برابر با 0000/0 می باشد و این مقدار کمتر از 05/0 است در نتیجه فرض صفر آزمون F لیمر پذیرفته نمی شود؛ یعنی استفاده از داده های تابلویی (اثرات ثابت یا تصادفی) بر استفاده از داده های تلفیقی ارجحیت دارد. در نتیجه آزمون هاسمن اجراء شد. نتایج آزمون هاسمن نشان داد که استفاده از الگوی اثرات ثابت بر استفاده از الگوی اثرات تصادفی ارجحیت دارد.

آزمون فرضیه های پژوهش

نتیجه آزمون فرضیه اول پژوهش

برای آزمون فرضیه اول پژوهش، رگرسیون چند متغیر خطی (1) به روش حداقل مربعات تعمیم یافته برآورد شد که نتایج آن در جدول ۵ نشان داده شده است.

جدول ۵. ضرایب و برآورد مدل رگرسیونی فرضیه اول پژوهش

مدل (1)					نام متغیر
احتمال آماره t (Prob)	آماره t	انحراف استاندارد	ضرایب	نماد متغیر	
0050/0	8141/2	0018/0	0052/0		استقلال کمیته حسابرسی
0022/0	0787/3-	0107/0	0329/0-	SIZE	اندازه شرکت
6313/0	4801/0-	0182/0	0088/0-	LEV	اهرم مالی
0000/0	1589/14	0269/0	3814/0	ROA	بازده دارایی ها
3006/0	0358/1-	0063/0	0066/0-	S_GROWTH	نرخ رشد فروش
0509/0	9555/1	0214/0	0419/0	AGE	عمر شرکت
0020/0	1018/3	1191/0	3695/0	C	مقدار ثابت
آماره دوربین - واتسون	آماره F	احتمال آماره F (Prob)		ضریب تعیین تعدیل شده R ²	ضریب تعیین R ²
2867/2	0808/31	0000/0		8382/0	8661/0

آزمون معنادار بودن مدل رگرسیونی پژوهش

علاوه بر آزمون فرض های کلاسیک رگرسیون خطی، برای معنی دار بودن کل رگرسیون که از پیش فرض های اصلی برای استفاده از رگرسیون می باشد از آزمون F استفاده شده است. با توجه به نتایج به دست آمده در جدول فوق مشاهده می شود که مقدار احتمال آماره F برابر $0/0000$ بوده که کمتر از سطح خطای $0/05$ است و بیانگر معنادار بودن مدل رگرسیونی پژوهش می باشد و حاکی از آن است که مدل در سطح اطمینان 95 درصد معنادار می باشد. در این راستا ضریب تعیین تعدیل شده مدل رگرسیونی پژوهش بیان کننده میزان مربوط بودن متغیرهای مستقل با متغیر وابسته می باشد. مطابق با نتایج جدول فوق، ضریب تعیین تعدیل شده برابر $0/8382$ است و این بیانگر آن است که تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل شامل در الگوی رگرسیونی پژوهش تقریباً برابر با 84 درصد توضیح داده می شوند.

آزمون استقلال مشاهدات (بررسی عدم همبستگی)

به منظور بررسی استقلال مشاهدات و عدم وجود خود همبستگی بین متغیرهای توضیحی از آماره دوربین - واتسون (D.W) استفاده شد. نتایج اولیه این آزمون حاکی از این است که مقدار آماره برابر $2867/2$ می باشد که با توجه به شرایط پیش فرض این آزمون، مشکل خود همبستگی را نشان نمی دهد.

فرضیه اول پژوهش به صورت زیر بیان شده بود:

فرضیه اول پژوهش: استقلال کمیته حسابرسی تأثیر معناداری بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکتها دارد.

برای آزمون این فرضیه باید به نتایج آماری متغیر دوره استقلال کمیته حسابرسی توجه شود. با توجه به مقدار و احتمال آماره t متغیر دوره استقلال کمیته حسابرسی که به ترتیب برابر با $8141/2$ و $0/0050$ است و از آنجا که این احتمال کمتر از $0/05$ می باشد و با توجه به اینکه این تحقیق در سطح اطمینان $0/95$ و سطح خطای $0/05$ صورت می گیرد میتوان بیان نمود که دوره استقلال کمیته حسابرسی، رابطه معناداری با محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکتها دارد. با توجه به ضریب این متغیر که برابر با $0/0052$ (علامت ضریب مثبت است) می باشد، میتوان بیان نمود که رابطه مستقیمی بین این متغیر و متغیر محتوای اطلاعاتی اعلان سود وجود دارد؛ به عبارت دیگر، فرضیه اول پژوهش، تایید می شود.

نتیجه آزمون فرضیه دوم پژوهش

برای آزمون فرضیه دوم پژوهش، رگرسیون چند متغیر خطی (2) به روش حداقل مربعات تعمیم یافته برآورد شد که نتایج آن در جدول ۶ نشان داده شده است.

جدول ۶. ضرایب و برآورد مدل رگرسیونی فرضیه دوم پژوهش

مدل (2)					
نام متغیر	نماد متغیر	ضرایب	انحراف استاندارد	آماره t	احتمال آماره t (Prob)
استقلال کمیته حسابرسی		0758/0	0193/0	9230/3	0001/0
کیفیت حاکمیت شرکتی		0400/0	0195/0	0467/2	0410/0
اثر متقابل استقلال کمیته حسابرسی و کیفیت حاکمیت شرکتی		1135/0	0328/0	4637/3	0006/0
اندازه شرکت	SIZE	0007/0-	0013/0	5165/0-	6056/0
اهرم مالی	LEV	0558/0-	0068/0	1815/8-	0000/0
بازده داراییها	ROA	5063/0	0213/0	7169/23	0000/0

0090/0	6176/2-	0076/0	0198/0-	S_GROWTH	نرخ رشد فروش
0000/0	6121/7-	0032/0	0242/0-	AGE	عمر شرکت
0000/0	0365/7	0209/0	1468/0	C	مقدار ثابت
آماره دوربین واتسون -	آماره F	احتمال آماره F (Prob)		ضریب تعیین تعدیل شده R ²	ضریب تعیین R ²
5360/1	8339/90	0000/0		4409/0	4459/0

آزمون معنادار بودن مدل رگرسیونی پژوهش

علاوه بر آزمون فرض های کلاسیک رگرسیون خطی، برای معنی دار بودن کل رگرسیون که از پیش فرض های اصلی برای استفاده از رگرسیون می باشد از آزمون F استفاده شده است. با توجه به نتایج به دست آمده در جدول فوق مشاهده می شود که مقدار احتمال آماره F برابر 0000/0 بوده که کمتر از سطح خطای 05/0 است و بیانگر معنادار بودن مدل رگرسیونی پژوهش می باشد و حاکی از آن است که مدل در سطح اطمینان 95 درصد معنادار می باشد. در این راستا ضریب تعیین تعدیل شده مدل رگرسیونی پژوهش بیان کننده میزان مربوط بودن متغیرهای مستقل با متغیر وابسته می باشد. مطابق با نتایج جدول فوق، ضریب تعیین تعدیل شده برابر 4409/0 است و این بیانگر آن است که تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل شامل در الگوی رگرسیونی پژوهش تقریباً برابر با 45 درصد توضیح داده می شوند.

آزمون استقلال مشاهدات (بررسی عدم خودهمبستگی)

به منظور بررسی استقلال مشاهدات و عدم وجود خود همبستگی بین متغیرهای توضیحی از آماره دوربین-واتسون (D.W) استفاده شد. نتایج اولیه این آزمون حاکی از این است که مقدار آماره برابر 5360/1 می باشد که با توجه به شرایط پیش فرض این آزمون، مشکل خود همبستگی را نشان نمی دهد.

فرضیه دوم پژوهش به صورت زیر بیان شده بود:

فرضیه دوم پژوهش: کیفیت حاکمیت شرکتی، رابطه بین استقلال کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکتها را تعدیل می کند.

برای آزمون این فرضیه باید به نتایج آماری متغیر اثر متقابل استقلال کمیته حسابرسی و کیفیت حاکمیت شرکتی توجه شود. با توجه به مقدار و احتمال آماره t متغیر اثر متقابل استقلال کمیته حسابرسی و کیفیت حاکمیت شرکتی که به ترتیب برابر با 4637/3 و 0006/0 است و از آنجا که این احتمال کمتر از 05/0 می باشد و با توجه به اینکه این تحقیق در سطح اطمینان 95/0 و سطح خطای 05/0 صورت می گیرد میتوان بیان نمود که کیفیت حاکمیت شرکتی، رابطه بین استقلال کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکتها را تعدیل می کند. با توجه به ضریب این متغیر که برابر با 1135/0 (علامت ضریب مثبت است) می باشد، میتوان بیان نمود که کیفیت حاکمیت شرکتی، رابطه بین استقلال کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکتها را تشدید می کند؛ به عبارت دیگر، فرضیه دوم پژوهش، تایید می شود.

نتیجه گیری

نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها

نتیجه آزمون فرضیه اول پژوهش

فرضیه اول پژوهش به صورت زیر بیان شده بود:

فرضیه اول پژوهش: استقلال کمیته حسابرسی تأثیر معناداری بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکتها دارد.

برای آزمون این فرضیه باید به نتایج آماری متغیر دوره استقلال کمیته حسابرسی توجه شود. با توجه به مقدار و احتمال آماره λ متغیر دوره استقلال کمیته حسابرسی که به ترتیب برابر با $8140/2$ و $0050/0$ است و از آنجا که این احتمال کمتر از $05/0$ می‌باشد و با توجه به اینکه این تحقیق در سطح اطمینان $95/0$ و سطح خطای $05/0$ صورت می‌گیرد میتوان بیان نمود که دوره استقلال کمیته حسابرسی، رابطه معناداری با محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها دارد. با توجه به ضریب این متغیر که برابر با $0051/0$ (علامت ضریب مثبت است) می‌باشد، میتوان بیان نمود که رابطه مستقیمی بین این متغیر و متغیر محتوای اطلاعاتی اعلان سود وجود دارد؛ به عبارت دیگر، فرضیه اول پژوهش، تایید می‌شود.

تفسیر این نتایج بدین شکل می‌باشد که با افزایش تعداد اعضای غیر موظف (مستقل) در کمیته حسابرسی نقش نظارتی کمیته حسابرسی بهبود یافته و در نتیجه کیفیت گزارشگری مالی افزایش پیدا می‌کند و در نهایت محتوای اطلاعاتی اعلان سود بهبود پیدا می‌کند.

نتیجه آزمون فرضیه دوم پژوهش

فرضیه دوم پژوهش به صورت زیر بیان شده بود:

فرضیه دوم پژوهش: کیفیت حاکمیت شرکتی، رابطه بین استقلال کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها را تعدیل می‌کند.

برای آزمون این فرضیه باید به نتایج آماری متغیر اثر متقابل استقلال کمیته حسابرسی و کیفیت حاکمیت شرکتی توجه شود. با توجه به مقدار و احتمال آماره λ متغیر اثر متقابل استقلال کمیته حسابرسی و کیفیت حاکمیت شرکتی که به ترتیب برابر با $4436/3$ و $0006/0$ است و از آنجا که این احتمال کمتر از $05/0$ می‌باشد و با توجه به اینکه این تحقیق در سطح اطمینان $95/0$ و سطح خطای $05/0$ صورت می‌گیرد میتوان بیان نمود که کیفیت حاکمیت شرکتی، رابطه بین استقلال کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها را تعدیل می‌کند. با توجه به ضریب این متغیر که برابر با $1135/0$ (علامت ضریب مثبت است) می‌باشد، میتوان بیان نمود که کیفیت حاکمیت شرکتی، رابطه بین استقلال کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها را تشدید می‌کند؛ به عبارت دیگر، فرضیه دوم پژوهش، تایید می‌شود.

تفسیر حسابداری این یافته بدین شکل می‌باشد که حاکمیت شرکتی قوی در شرکت‌ها موجب افزایش نقش نظارتی شده که این موضوع ضعف در کنترل‌های داخلی را کاهش داده و می‌تواند منجر به تشدید و بهبود کیفیت گزارشگری مالی گردد و با توجه به رابطه مستقیم بین کیفیت گزارشگری مالی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود، می‌توان بیان نمود در شرکت‌هایی که کیفیت حاکمیت شرکتی بالاتری دارند، تأثیر گذاری مستقیم استقلال کمیته حسابرسی بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها شدید تر می‌باشد.

مقایسه نتایج تحقیق با تحقیقات قبلی و مشابه

در پژوهش‌های خارجی، نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهش‌های زیر هم راستا می‌باشد.

هالدر و همکاران (2017) در پژوهشی با عنوان بررسی تأثیر ترکیب کمیته حسابرسی بر بهبود افشای مالی شرکت، نتیجه گرفتند که کیفیت روش‌های حاکمیت شرکتی، به ویژه ترکیب کمیته حسابرسی موجب بهبود کیفیت افشای شرکت می‌شود.

ال شائر و همکاران (2017) به بررسی عوامل موثر بر حجم افشای محیطی و کیفیت آن با تأکید بر نقش کمیته حسابرسی پرداختند. آنان دریافتند که شرکت‌ها با کیفیت بالای کمیته حسابرسی کیفیت افشای بالاتری نیز دارند. همچنین شرکت‌های دارای سهامداران نهادی حجم افشای بالاتری دارند ولیکن کمیته حسابرسی تأثیری بر حجم افشا ندارد.

داکسی و گوپوت (2017) در تحقیقی با عنوان «ساختارهای پیچیده مالکیت، حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت: شواهدی در کشور فرانسه» به بررسی تأثیر ساختارهای پیچیده مالکیت و عملکرد شرکت‌ها پرداختند. منظور آنها از ساختارهای پیچیده مالکیت، وجود سهامداران ردیف دوم در کشور فرانسه می‌باشد. نمونه آنها متشکل از 2118 مشاهده در دوره زمانی 2000 تا 2009 بود. آنها از متغیرهای اندازه شرکت‌ها، اهرم مالی، دارایی‌های نامشهود و رشد فروش به‌عنوان متغیرهای

کنترلی استفاده کرده اند. نتایج تحقیق آنها نشان می‌دهد که سهامداران ردیف دوم میتوانند نقش مهمی را در بهبود حاکمیت شرکت‌ها و در نتیجه بهبود عملکرد شرکت‌ها ایفا کنند. همچنین آنها به این نتیجه رسیدند که یکسان بودن نوع سهامداران، هزینه‌های نمایندگی را کاهش می‌دهد.

در میان پژوهش‌های داخلی، نتایج این تحقیق به صورت غیر مستقیم در راستای نتایج پژوهش‌های زیر می‌باشد. مطالعه صالحی و همکاران (1395) به بررسی تأثیر وجود کمیته حسابرسی و ویژگی‌های آن بر تأخیر گزارش حسابرسی می‌پردازد. این ویژگی‌ها شامل تخصص مالی، تجربه، جنسیت، اندازه و استقلال کمیته حسابرسی است. در این راستا تأثیر وجود کمیته حسابرسی بر تأخیر گزارش حسابرسی در بازه زمانی قبل و بعد از تصویب دستورالعمل کنترل‌های داخلی، طی سال‌های 1388 تا 1393 مورد آزمون قرار گرفت. نتایج بر اساس 54 شرکت از طریق داده‌های ترکیبی به روش تابلویی، رابطه معناداری بین وجود کمیته حسابرسی و تأخیر گزارش حسابرسی نشان نداد. در ادامه تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر تأخیر گزارش حسابرسی در بازه زمانی بعد از تصویب دستورالعمل کنترل‌های داخلی، طی سال‌های 1391 تا 1393 مورد آزمون قرار گرفت. نتایج حاصل از بررسی 142 شرکت از طریق داده‌های ترکیبی به روش تابلویی، بیانگر آن است که بین تخصص مالی و تجربه کمیته حسابرسی با تأخیر گزارش حسابرسی، رابطه معنادار منفی وجود دارد. در حالی که رابطه دیگر ویژگی‌های کمیته حسابرسی با تأخیر گزارش حسابرسی معنادار نیست.

جاوید و همکاران (1394) بیان می‌کنند که شرکت‌های مختلف سیاست‌ها و روش‌های متفاوتی در رابطه با مواردی همچون چیدمان ساختار سازمانی، نحوه اجرای عملیات، ارزیابی وضعیت و عملکرد سازمان و گزارشگری مالی و مدیریتی در راستای نیل به اهدافشان دارند. علاوه بر منابع کلان اقتصادی، محافظه کاری هر شرکت می‌تواند وابسته به اثر بخشی و کارایی این سیاست‌ها و روشها باشد. از آنجا که روش‌های اجرای این سیاست‌ها، ساختار کنترل داخلی هر شرکتی را تشکیل می‌دهد، لذا در این پژوهش رابطه بین ضعف کنترل‌های داخلی و محافظه کاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های 1387 تا 1391 مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که کیفیت کنترل‌های داخلی بر محافظه کاری مشروط تأثیری مثبت و مستقیم دارد.

جدول ۷. تطبیق نتایج تحقیق با پژوهش‌های گذشته

فرضیه	تطابق با پژوهش‌های گذشته (خارج از کشور)	تطابق با پژوهش‌های گذشته (داخل کشور)
رابطه کمیته حسابرسی و فعالیت سهامداران بر ارتباط بین تصدی موسسه حسابرسی و محافظه کاری حسابداری	هالدر و همکاران (2017) ال شائر و همکاران (2017) داکسی و گوپوت (2017)	صالحی و همکاران (1395) جاوید و همکاران (1394)

پیشنهاد‌های حاصل از آزمون فرضیه‌ها

پیشنهاد حاصل از آزمون فرضیه اول

نتایج آزمون فرضیه اول تحقیق نشان داد که رابطه مستقیمی بین استقلال اعضای کمیته حسابرسی و محتوای اطلاعاتی اعلان سود وجود دارد؛ به عبارت دیگر یعنی با افزایش استقلال اعضای کمیته حسابرسی، تغییرات نوسان سود نیز افزایش می‌یابد. در این راستا به سهامداران پیشنهاد می‌شود تا شرکت‌هایی را انتخاب به سرمایه‌گذاری نمایند که استقلال اعضای کمیته حسابرسی بالاتری داشته باشند؛ زیرا با افزایش این معیار کیفیت گزارشگری مالی شرکت بهبود پیدا کرده و ریسک کمتری به سهامداران منتقل می‌گردد. در نهایت ثروت متعلق به سهامداران افزایش پیدا می‌کند.

پیشنهاد حاصل از آزمون فرضیه دوم

نتایج آزمون فرضیه دوم تحقیق نشان داد که در شرکت‌های که دارای کیفیت حاکمیت شرکتی بالاتری می‌باشند، تأثیر مثبت استقلال اعضای کمیته حسابرسی بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها تشدید می‌شود. در راستای نتایج این یافته‌ها به سهامداران توصیه می‌شود، هنگام تصمیم‌گیری در ارتباط با خرید، فروش یا نگهداری سهام شرکت‌های مختلف، به تعداد اعضای کمیته حسابرسی دقت نمایند و شرکت‌هایی را انتخاب به سرمایه‌گذاری کنند که نسبت بالاتری از تعداد اعضای مستقل کمیته حسابرسی را داشته باشند؛ زیرا افزایش این معیارها می‌تواند در نهایت محافظه‌کاری حسابداری را افزایش می‌دهد.

پیشنهاد بعدی به سازمان بورس و اوراق بهادار می‌باشد. پیشنهاد می‌شود تا قوانینی را نصب کند که شرکت‌ها ملزم باشند تا هر ساله در گزارش‌های خود، کیفیت حاکمیت شرکتی را گزارش نمایند تا سهامداران شرکت‌ها بر مبنای این اعداد و ارقام گزارش شده اقدام به سرمایه‌گذاری نمایند.

پیشنهاد برای تحقیقات آتی

- بررسی تأثیر ویژگی‌های راهبری شرکتی بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها
- بررسی تأثیر چسبندگی هزینه‌ها بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها
- بررسی تأثیر معیارهای نوین عملکرد مالی بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها
- بررسی تأثیر محافظه‌کاری حسابداری بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها
- بررسی تأثیر ویژگی‌های حسابرس بر محتوای اطلاعاتی اعلان سود شرکت‌ها

منابع و مآخذ

۱. آراد، حامد؛ آقایی دانشور، بهنوش (1391)، «کیفیت حسابرسی، مجله حسابداری، شماره 242 دوره 6، صص 59-54».
۲. اورادی، جواد، لاری دشت بیاض، محمود و سالاری فورگ، زینب (1395)، «بررسی رابطه بین ویژگی‌های کمیته حسابرسی و عملکرد شرکت، دانش حسابداری مالی، شماره 11، صص 151-131».
۳. ایمان زاده، پیمان " (1385) بررسی دلایل تغییر حساب‌برسان در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، پایان نامه دوره کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.
۴. تقوی، مهدی، بنی مهد، بهمن، رویایی، رضاعلی و عربی، مهدی (1397) محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی در فرایند تشدید تحریم‌های اقتصادی بر ایران، نشریه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره 25، شماره 1، صص 98-91
۵. حاجیها، زهره و رجب دری، حسین (1396)، «بررسی تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر سطح نگهداری وجه نقد، مجله دانش حسابداری، دوره 8، شماره 2، صص 83-63».
۶. حساس یگانه، یحیی و جعفری، ولی اله " (1389) بررسی تأثیر چرخش مؤسسات حسابرسی بر کیفیت گزارش حسابرسی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، فصل نامه بورس اوراق بهادار، شماره 9، صفحه 25.
۷. حساس یگانه، یحیی؛ غلام زاده لداری، مسعود (1391)، «ارزیابی جامع کیفیت حسابرسی در ایران: فرصت‌های تحقیقاتی. دهمین همایش حسابداری، دانشگاه الزهرا».
۸. رضازاده، جواد و آزاد، عبدالله (1387). رابطه بین عدم تقارن اطلاعاتی و محافظه‌کاری در گزارشگری مالی، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی دانشگاه تهران، 80-63 (54): 15

۹. سجادی، سید حسین؛ دلفی، مهدی (1390). چرخش اجباری حسابرسان: پی آمدهای متفاوت در شرکت‌های کوچک و بزرگ. مجله حسابداری رسمی، (13)
۱۰. صالحی، مهدی، اورادی، جواد و سالاری فورگ، زینب. (1395). تأثیر وجود کمیته حسابرسی و ویژگی‌های آن بر تاخیر گزارش حسابرسی. دانش حسابداری، سال 7، شماره 26، صص. 59-83
۱۱. علوی طبری، سیدحسین و عصابخش، راضیه (1389) نقش کمیته حسابرسی و بررسی موانع ایجاد و به کارگیری آن در ایران، نشریه پیشرفت های حسابداری، دوره 2، شماره 1، صص 155- 177
۱۲. قائمی، محمدحسین، کیانی، آیدین و تقی‌زاده، مصطفی، (1393)، محافظه‌کاری شرطی در گزارشگری مالی، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی دانشگاه تهران، دوره 21، شماره 4، صص. 471-484
۱۳. کردستانی، غلامرضا و امیربیگی لنگرودی، حبیب، (1387)، بررسی رابطه عدم تقارن زمانی سود و MTB به‌عنوان دو معیار ارزیابی محافظه‌کاری، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی دانشگاه تهران، دوره 15، شماره 52، صص-89 106.
۱۴. کرمی، غلامرضا و بذرافشان، آمنه " (1388) بررسی رابطه دوره تصدی حسابرس و گزارشگری سودهای محافظه کارانه در بورس اوراق بهادار تهران"، فصل نامه بورس اوراق بهادار، شماره 7، صفحه 55.
۱۵. لاری دشت بیاض، محمود و اورادی، جواد (1395)، ویژگی های کمیته حسابرسی و حق الزحمه حسابرسی، مجله پژوهش های تجربی حسابداری، شماره 22، صص. 69-94
۱۶. مجتهد زاده، ویدا و آقایی، پروین " (1383) عوامل مؤثر بر کیفیت حسابرسی مستقل از دیدگاه حسابرسان مستقل و استفاده کنندگان"، فصل نامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، شماره 38، صفحه 53.
۱۷. مران جوری، مهدی؛ علی خانی، راضیه (1389)، بررسی رابطه بین محافظه‌کاری و فرضیه قرارداد بدهی در بورس اوراق بهادار تهران.
۱۸. منشور کمیته حسابرسی (1391). سازمان بورس و اوراق بهادار، تهران.
۱۹. نمازی، محمد، بایزیدی، انور و جبارزاده کنگرلویی، سعید (1390) بررسی رابطه بین حسابرسی و مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، نشریه تحقیقات حسابداری و حسابرسی، دوره 3، شماره 9، صص 19- 1.
20. Ahmed, A. S., B. K. Billings, R. M. Morton, & M. Stanford-Harris. (2002). The role of accounting conservatism in mitigating bondholder-shareholder conflicts over dividend policy and in reducing debt costs. *The Accounting Review*, 77(4), 867-891. <http://dx.doi.org/10.2308/accr.2002.77.4.867>.
21. Anderson, M., Banker R., Janakiraman S. (2004). Are selling, general, and administrative costs "sticky"?. *Journal of Accounting Research*; 41 (1): 47-63.
22. Barbara Arel, Richard G. Brody and Kurt Pany (2008), "Audit Firm Rotation & Audit Quality", *Journal of CPA*.
23. Black, J., Chen, J. and Cusatt, M. (2017) The Association between SFAS No. 157 Fair Value Hierarchy Information and Conditional Accounting Conservatism. *The Accounting Review* In-Press.
24. Blue Ribbon Committee (BRC). 1999. *Audit Committee Characteristics and Restatements: A Study of the Efficacy of Certain Blue Ribbon Committee Recommendations*. New York, NY: New York Stock
25. Carcello J.V. and Nagy A.L (2004), "Audit Firm Tenure and Fraudulent Financial Reporting". *Auditing: A Journal of practice & Theory*, Vol. 23, Issue 2, pp. 55-69
26. Carcello, J. V., & A. L. Nagy. (2004). Audit Firm Tenure and Fraudulent Financial Reporting. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 23(2), 55-69. <http://dx.doi.org/10.2308/aud.2004.23.2.55>.

27. Dan li. (2010). Does auditor tenure affect accounting conservatism? Further evidence. *J.Accounting. Public policy* 29, 226-241
28. De Angelo, L.E, (1981), Auditor size and auditor quality, *journal of accounting and economics*, Vol. 3, 183-199
29. DeFond, M. L., and Zhang, J. (2014). A review of archival auditing research. *Journal of Accounting and Economics*, 58: 275–326.
30. Francis, J., R. LaFond, P. M. Olson, & K. Schipper. (2004). Costs of equity and earnings attributes. *The Accounting Review*, 79(4), 967-1011. <http://dx.doi.org/10.2308/accr.2004.79.4.967>.
31. Garsia, O, B., Gore, P, and Pope, P, F. (2007). Audit fees, non-audit fees and the conditional conservatism of earnings. <http://www.ssrn.com>.
32. Givoly, D. & Hayn, C. (2000). The Changing Time – series Properties of Earning, cash Flows and Accruals: Has Financial Reporting Become More Conservatism?, *Journal of Accounting and Economics*, 29 (3), pp 287-320.
33. Givoly, D., Hayn, C. K., & Natarajan, A. (2007). Measuring Reporting Conservatism, *Accounting Review*, Vol. 82, 65-106.
34. Jenkins, D. S. & velury, U. (2008). Does auditor tenure influence the reporting of conseratism earnings?, *Journal of Accounting and public policy*, No 27, pp 115-132.
35. Jenkins, D. S., & U. Velury. (2008). Does auditor tenure influence the reporting of conservative earnings. *Journal of Accounting and Public Policy*, 27, 115-132. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2008.01.005>.
36. Khan, M., Watts, R. L., (2007). Estimation and validation of a firm-year measure of Conservatism. working Paper, MIT Sloan school of management.
37. LaFond, R., & S. Roychowdhury. (2008). Managerial ownership and accounting conservatism. *Journal of Accounting Research*, 46 (1), 101-135. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1475-679X.2008.00268.x>.
38. Lee, H., Li, X., and Sami, H. (2015). Conditional conservatism and audit fees. *Accounting Horizons*, 29 (1): 83–113.
39. Li, D. (2007). Auditor tenure and accounting conservatism, working paper, Georgia Institute of Technology, august.
40. Li, D. (2010). Does auditor tenure affect accounting conservatism? Further evidence. *J. Account. Public Policy*, No 29, pp 226-241.
41. Myers, J. N., L. A. Myers, & T. C. Omer. (2003). Exploring the term of the auditor-client relationship and the quality of earnings: A case for mandatory auditor rotation? *The Accounting Review*, 78(3), 779-799. <http://dx.doi.org/10.2308/accr.2003.78.3.779>.
42. Schwartz, K. B. & Menon, K. (1985). Auditor switches by failing firms, *Accounting Review*, 60, pp 248-261.
43. Stanley, J.D. and F.T. De Zoort. (2007). “Audit firm tenure and financial restatements: an analysis of industry specialization and fee effects”. *Journal of Accounting and Public Policy* 26 (2):131-159.
44. Xie, B., Davidson, W. N. III and DaDalt, P. J. (2003), “Earnings management and corporate governance: the roles of the board and the audit committee”, *Journal of Corporate Finance*, Vol. 9, pp. 295-314.